

Blíž k zaměstnancům. Odvody živnostníků rekordně porostou

Ačkoliv odvody na sociální a zdravotní pojištění rostou každý rok, tempo se zrychluje. Dopadá to i na nejmenší podnikatele, a to bez ohledu na to, kolik si za rok vydělají.

Martin Ťopek

martin.topek@hn.cz



Drobní podnikatelé zaplatí v příštím roce výrazně více na povinných odvodech státu. Minimální zálohy stoupnou o více než tisíc korun, což je zatím nejvyšší nárůst. Vyplyvá to z nařízení, které v nadcházejících týdnech schválí vláda. Většina živnostníků tak bude v novém roce celkově odvádět téměř osm tisíc korun měsíčně.

Ekonomové upozorňují, že vláda sice správně narovnává odvody na důchodové pojištění mezi OSVČ a zaměstnanci, cílí tím ale i na podnikatele s nejnižšími příjmy. Podle odborníků i samotných podnikatelů je však růst namísto, výraznější ukončování živností neočekávají.

Záloha na sociální pojištění bude v příštím roce činit 4786 korun. To je o 934 korun více než letos. Podobně si OSVČ připlatí i u zdravotního pojištění. Pro rok 2025 si odečtou na minimální záloze 3161 korun. Nárůst oproti letošku je o 193 korun.

Celkem si tak podnikatelé, kteří odvádějí minimální zálohy, připlatí 1127 korun. Je to poprvé, co navýšení překonalo tisícikorunovou hranici. Letos to například bylo o 903 korun.

Navýšení, na které upozornil server Podnikatel.cz, vychází z návrhu vládního nařízení ze začátku srpna, které po schválení stanoví průměrnou mzdu na rok 2025. To je základ pro výpočet minimálních odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Ty platí podnikatelé, kteří si za rok vydělají méně než dvanáctinásobek průměrné mzdy. Podle odhadu ministerstva práce se to týká asi čtyř set tisíc OSVČ.

Živnostníci totiž mohou mít i vyšší příjmy, než je průměrná mzda. Snižuje

jí si je však o náklady, které mohou být i paušální – například ve výši 60 procent. Podnikatel, který má příjmy milion korun za rok, ale náklady u něj jsou zmíněných 60 procent, tak pro výpočet daně a odvodů vydělá jen 400 tisíc korun.

Ekonom ze společnosti PAQ Research Petr Vilím říká, že navýšením stát částečně srovná rozdíly mezi odvody na důchodové pojištění u živnostníků a zaměstnanců. „Pokud nyní OSVČ platí minimální odvody, tak budou mít nižší důchody, které některým z nich bude muset stát následně dorovnávat dávkami,“ řekl Vilím pro HN s tím, že pak je zvýšení minimálních záloh namístě.

Upozorňuje ale, že stát tento krok dělá i proto, aby vylepšil státní rozpočet. „A to by se dalo udělat lépe než takto zatížit nízkopříjmové osoby,“ řekl Vilím. Připomněl například na evropské poměry nízkou daň z nemovitosti nebo stále vysoký počet daňových výjimek v zákoně.



Zálohy se současně zvednou i těm, kteří mají živnost jako vedlejší činnost.

Zároveň zmínil, jak je regresivní systém minimálních záloh. Podnikatel, který si vydělá průměrnou mzdu, je odvádí ve stejné výši jak ten, kdo si vydělá polovinu. Uvedl příklad řemeslníka, který má roční příjem 480 tisíc a jeho náklady činí 50 procent. Jeho zdanění potom dělá až 37 procent. „A to je více, než mají zaměstnanci s minimální mzdou. Ti s nižšími příjmy platí vyšší procenta než ti s vyššími,“ popsal Vilím.

Zastání má vláda u Hospodářské komory. Lenka Janáková z odboru legislativy, práva a analýz komory připomíná, že změna odvodového zatížení pro živnostníky byla součástí konsolidačního balíčku. „Hospodářská komora rozumí snaze navýšit příjmy státu a přiblížit se vyrovnávacímu rozpočtu,“ uvádí Janáková.

Zároveň ale připomíná, že tato snaha musí být doplněna i kroky na výdajové straně. Také podle ní existuje riziko, že podnikatelé odvádějící nízké odvody budou mít v budoucnosti nízké důchody. To následně tyto lidi přesune do takzvaných nepojistných dávek, jako je například příspěvek v hmotné nouzi nebo příspěvek na bydlení. „A to předsta-

vuje v budoucnosti vyšší zatížení státního rozpočtu,“ míní Janáková.

Například předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků Josef Jaroš nicméně po dalším navýšení odvodů jakýkoliv podnikatelský „armagedon“ neočekává. Přesto ale ve změně nevidí přímou podporu podnikání. To je přitom jeden z bodů vládního programového prohlášení. „Opatření nejvíce zasáhne ty úplně nejmenší podnikatele, kterých se minimální zálohy nejčastěji týkají,“ říká šéf asociace.

Zvýšení minimálních záloh se týká těch, kteří už dlouhodobě podnikají a mají živnost jako hlavní činnost. Zálohy se však současně zvednou i těm, kteří ji mají jako vedlejší činnost, a odvody tak mají přibližně třetinové. Například zálohy na sociální pojištění se jim zvednou ze 1413 na 1505 korun.

Podobně živnostníci, kteří podnikají první dva roky, mají nižší vyměňovací základ, konkrétně jen čtvrtinu průměrné mzdy. Ti tak budou v příštím roce na sociální pojistku odvádět 3418 korun. Vláda slibuje, že je v prvních letech od povinných odvodů zcela osvobodí. Živnostník by pak peníze doplatil až po určité době podnikání.



Rozhovor

Hlavenka radí Česku: Vsadit na čipy a software

Udělal zřejmě nejlepší investici v české historii – z 600 tisíc korun daných do start-upu Kiwi.com bylo během pár let 1,5 miliardy. Jiří Hlavenka teď díky tomu patří k neaktivnějším českým investorům ve venture kapitálu. Podpořil už zhruba 40 start-upů a technologickým inovacím se věnuje i na úrovni regionální politiky. Nebojí se ale často glosovat i tu celostátní. „Od vlády bych čekal, že vytvoří dlouhodobou analýzu, které perspektivní moderní obory je potřeba podpořit. Obory, kde jsme blízko špičky a je záhodno je posilovat, ať už úpravou legislativy nebo nastavením vzdělávacího systému, a lákání kvalifikovaných pracovníků sil,“ ukazuje v rozhovoru Hlavenka například na čipy nebo kyberbezpečnost.

Strany 8 a 9, foto: HN – Tomáš Škoda